

DSBcB021: Dějiny starověkého „sportu“ (Řím)

- PhDr. Jiří Kouřil, Ph.D.
 - 213777@mail.muni.cz

- **ukončení:**
 - rozprava
 - 2 absence
 - test 80%
 - bez docházky
 - bonusové body

- výuka – přednášky, diskuze, soutěž

TÉMATA

SPORTOVNÍ DIVÁCTVÍ

„Adiuro te demon quicumque es et demando tibi ex anc ora ex anc die ex oc momento, ut equos prasini et albi crucies ocidas, et agitatore (agitatores, [sic]) Clarum et Felice et Primulum et Romanum ocidas collida (collidas, [sic]), neque spiritum illis lerinquas (relinquas, [sic]); adiuro te per eum qui te resolvit temporibus deum pelagicum aerium“ (ILS 8753)

„Zapřísahám tě, ať jsi jakýkoliv démon, a požaduji od tebe v tuto hodinu, v tento den, v tuto chvíli, abys mučil a zabil koně zelených a bílých, a srazil a zabil vozataje Clara, Felixe, Primula a Romana a nezanechal jim dech; zapřísahám tě skrze toho, který tě uvolňuje od spánků mořského a vzdušného boha.“

HELÉNISTICKÁ A ŘECKÁ (ŘECKO-ŘÍMSKÁ) PROFESIONÁLNÍ ATLETIKA

- Profesionální „sport“
- Rozdíl od klasické řecké atletiky
- Změny pravidel
- Speciální trénink atletů
- Vývoj vybavení
- Především profesionální
 - pygmé – pankration – palé

MVNVS GLADIATORVM

- Střet, vybraní gladiátoři v soubojích
- Výcvik a *modus vivendi*
- Nástup
- *Virtus* gladiátora
- Pozdrav a *pollice verso*
- *Venatio, damnatio ad bestias, silvae, ...*
- *Noxii*
- *Naumachia*
- ...

Venator, 3rd–4th centuries AD.
(Author's reconstruction, artist
Vladimir Golubev)

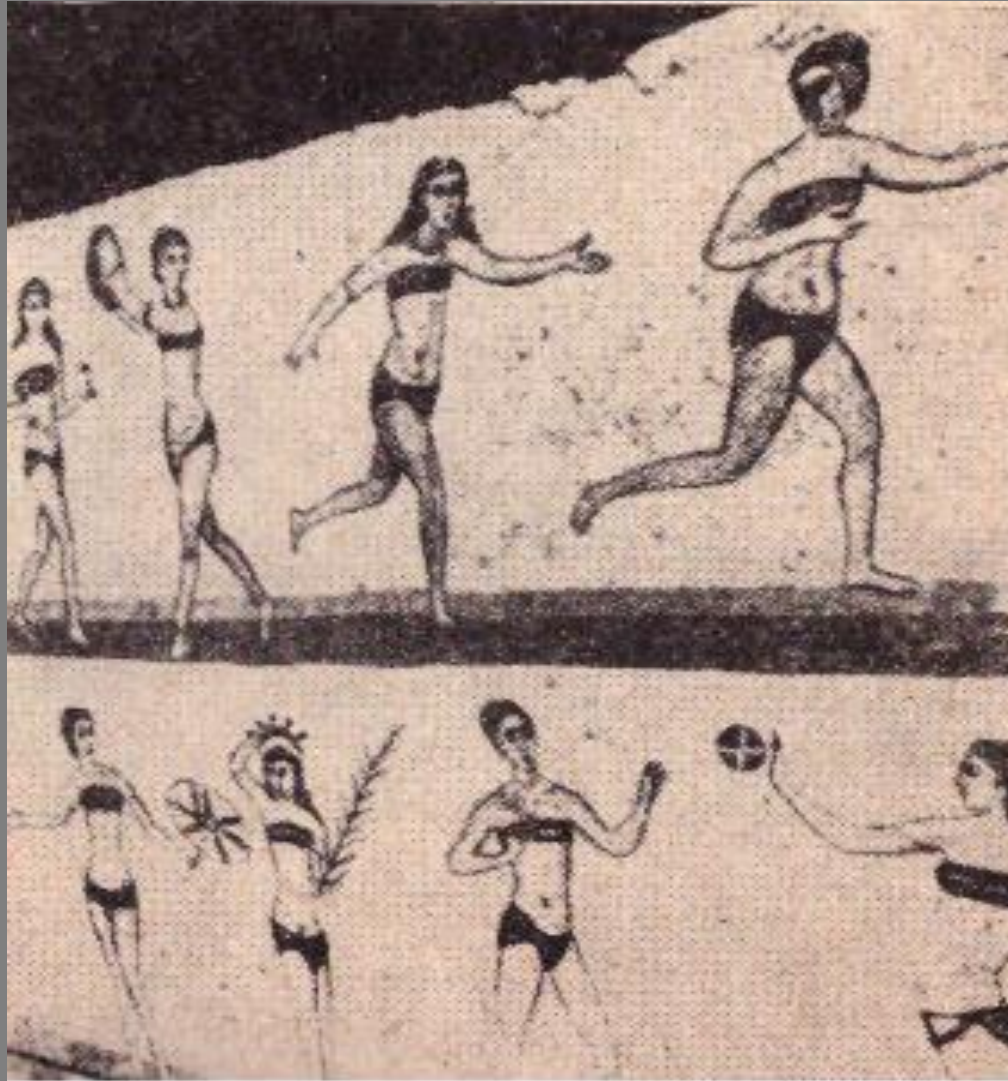
AGITADORES – QUADRIGA

- Pravidla závodů
- Druhy závodů
- Stáje
- Jezdci
- Vsázení na zápasy
- Cirkusy a vývoj „sportů“ v nich

ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ, HRY, TĚLESNÝ VÝCVIK VOJSKA

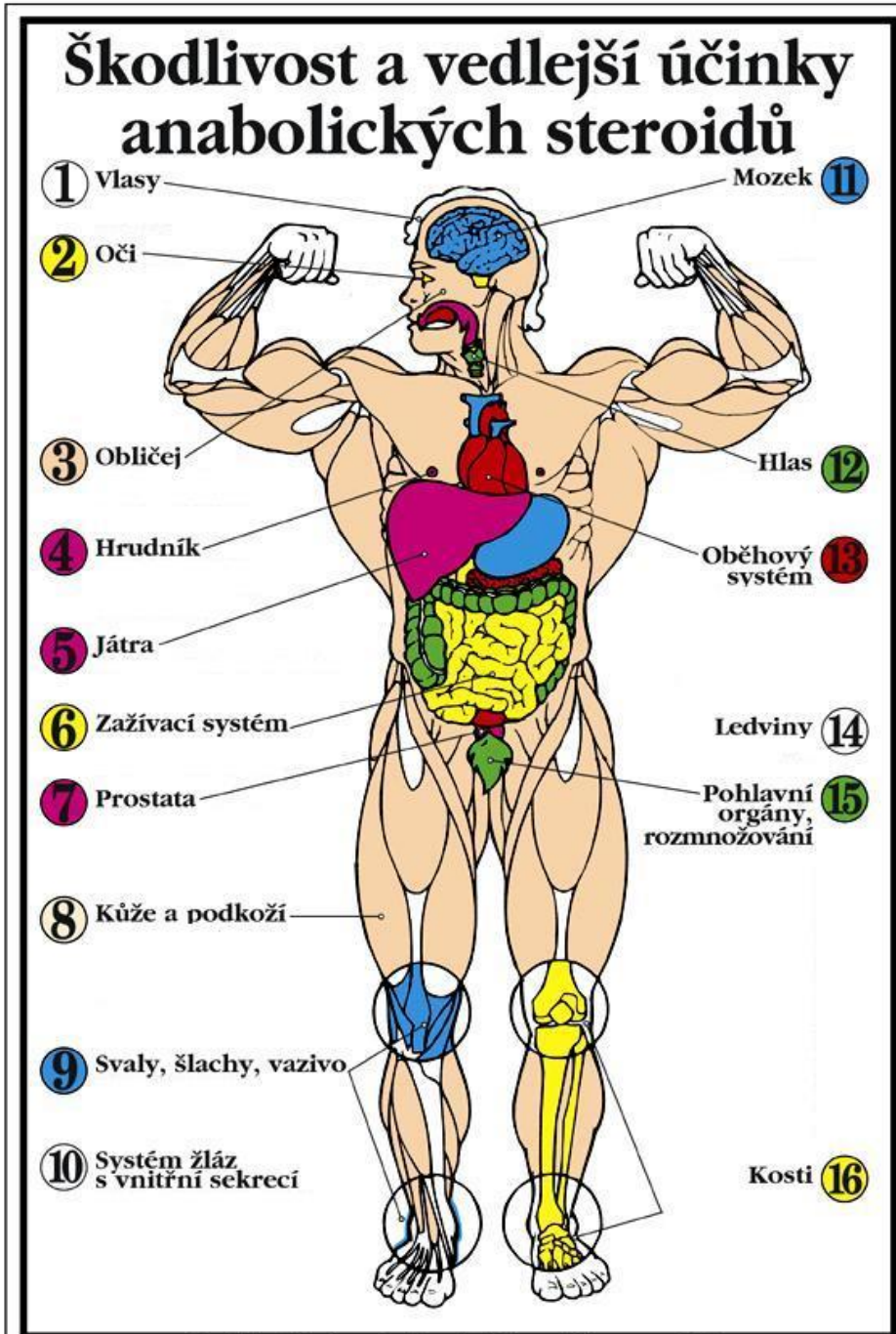
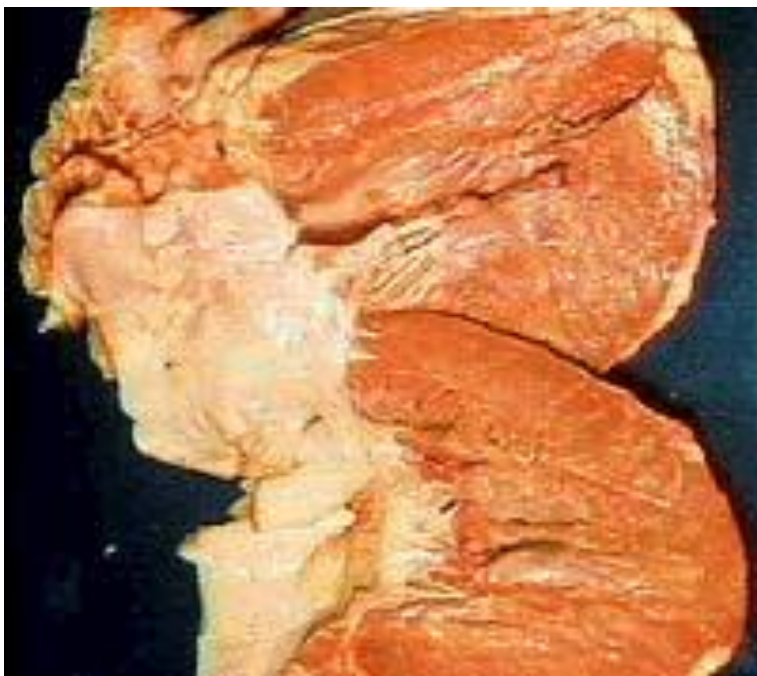
„SPORT“ ETRUSKŮ A BARBARŮ

- Etruskové
- Germáni
- Keltové
- Kartagininci
- Vikingové
- ...

Posilňování těla a doping před výkonem

Sportovní příprava a trénink

VYBRANÍ „SPORTOVCI“

- *aurigae/ agitatores*
- *gladiatores*
- *athletai*
- císařové v roli „sportovců“
- ...

PŘECHOD K RYTÍŘSTVÍ

- Shoda s antikou – vlivy
 - kalokagathia x rytířství
- Základní rytířské ctnosti
- Kurtoazie
- Turnaje a jejich pravidla

LITERATURA

Prameny

Sekundární literatura

- Baker, A.** (2002). *Gladiátor*. Praha: Metafora. 224 s.
- Connolly, P.** (2004). *Koloseum: Římská aréna smrti*. Praha: Euromedia Group, k. s. – Knižní klub. 224 s.
- Dunkle, R.** (2011). *Gladiátoři: Krutá podívaná ve starověkém Římě*. Praha: Vyšehrad. 360 s.
- Golden, M.** (2005). *Sport in the Ancient World from A to Z*. London: Taylor & Francis e-Library. 185 p.
- Grexa, J.** (2009). *Přehled světových dějin sportu*. Brno: Masarykova univerzita. 72 s.
- Guttmann, A.** (1986). *Sports Spectators*. New York: Columbia University Press. 236 p.
- Dodge, H.** (2011). *Spectacle in the Roman World*. London: Bristol Classical Press. 104 p.
- Kyle, D. G.** (2007). *Sport and Spectacle in the Ancient World*. Malden: Blackwell Publishing. 404 p.
- Meijer, F.** (2006). *Gladiátoři: Lidová zábava v Koloseu*. Praha: Aurora. 224 s.
- Meijer, F.** (2010). *Chariot Racing in the Roman Empire*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press. 186 p.
- Newby, Z.** (2006). *Athletics in the Ancient World*. London: Bristol Classical Press. 112 s.
- Nossov, K.** (2012). *Gladiátoři: Krev a písek*. Praha: Deus. 192 s.
- Olivová, V.** (1988). *Sport a hry ve starověkém světě*. Praha: Artia. 208 s.
- Potter, D.** (2012). *The Victor's Crown: How the Birth of the Olympics and the Rise of the Roman Games Changed Sport For Ever*. London: Quercus 416 p.
- Sábl, V.** (1968). *Hrdinové antických olympiád: Olympijské příběhy a pověsti*. Praha: Olympia. 448 s.
- Wisdom, S.** (2008). *Gladiátoři*. Brno: Computer Press, a. s. 60 s.
- Zamarovský, V.** (2003). *Vzkříšení Olympie*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub – Erika. 260 s.